

Дата: 14 вересня 2024р.

Клас: 7 клас

Предмет: Мова, Література.

Завдання:

Мова: 1. Травцево про акостроф вивчити
із зошита.

2. Впр. 34 (а), ст. 20 (необтв. книжка,

Літ-ра: 1. Текст про героїзм українців
– вивчити і розказати (для тих, хто ще
не вивчив)

2. Тема: Ветун. Дописемний і писемний
періоди. Рукописні книжки Київської Русі.
– прочитати 2 рази. Вліти переказати.

ВСТУП

Попрацюй у парі.

Прочитай твердження: *Без перебільшення можна сказати, що одним із найвизначніших відкриттів людства, яке змінило світ, стало винайдення письма.*

Наведіть з однокласником/однокласницею кілька доказів, що підтверджували б правильність цієї тези.

Вісторії людства розрізняють дописемний і писемний періоди. У дописемний період усю інформацію люди передавали з вуст в уста. У цей час тільки той, хто нею володів, був носієм і поширювачем знань. Народні співці, музиканти, мандрівники звідусюди приносили в міста й села вісточки, і саме від них слухачі дізнавалися про події у світі. Через те, що люди мандрували країною повільно, повідомлення про певні події можна було отримати лише через багато місяців, а то й років після того, як вони відбулися.

Коли вмирала окрема людина, зникало джерело інформації, носієм якої вона була. Щоб не втратити важливі знання багатьох поколінь і передати їх нащадкам, наші предки плекали твори усної народної творчості.

Із появою письма інформація перестала бути прив'язаною до її творця чи носія. У книжці всі думки автор залишав на папері. Її переписували багато разів, а пізніше друкували сотнями й тисячами примірників — і її могли прочитати в усіх куточках країни. Крім того, з появою

Іван Іжакевич.
Перебендя (фрагмент)

писемності думки автора отримували вічне життя, бо книжка може мандрувати в часі, через століття доносити свій зміст до наступних поколінь. Наприклад, давно вже немає київського князя Володимира Мономаха, а його «Повчання дітям» уже понад 900 років є своєрідним підручником із виховання.

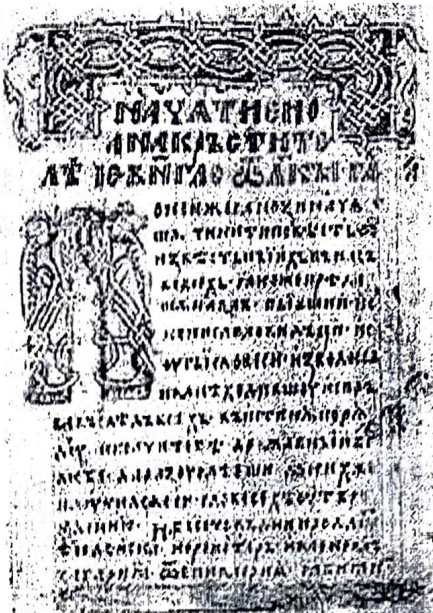
Отже, поява писемності привела до революційного відкриття: інформація стала доступною для більшої кількості людей. Відтоді книги — як «кораблі думки, які мандрують хвилями часу і бережно несуть свій дорогоцінний вантаж від покоління до покоління».

Перші книжки були рукописними, і їх могли придбати тільки дуже багаті люди. Їх писали на спеціально оброблених шкурах тварин, які називали пергаментом. Над однією книжкою чернець (а саме ченці в Київській Русі були переписувачами книг) працював понад п'ять років. Кожен рукопис був справжнім витвором мистецтва, а художнє оформлення відзначалося вишуканим смаком.

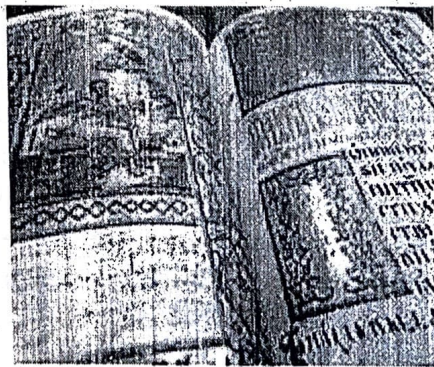
Книжки в Київській Русі писали шрифтом, який називають *уставом*. Це урочистий стиль письма, ним користувалися для оформлення творів церковного змісту. Кожну літеру малювали окремо, суворо дотримуючи геометричного малюнка.

Літери писали чорним чорнилом, а першу ви малювали червоним кольором, особливо прикрашаючи. У дуже дорогих виданнях частину тексту писали золотом, як, наприклад, в Остромировому Євангелії.

Більшість переписувачів перших книжок у Київській Русі залишилися невідомими. До наших часів дійшло лише ім'я ченця Києво-Печерського монастиря *Нестора*

Євангеліє XIII ст.,
написане уставом

Остромирове Євангеліє. XI ст.

Літописця, якого вважають автором «Повісті временних літ» (XII століття).

Рукописну книжку «одягали» в оправу, щоб захистити від пошкоджень і надати ошатного вигляду. Найчастіше це були дощечки, які покривали шкірою, оздоблювали коштовними тканинами й металевими прикрасами. Після такої тривалої роботи рукописна книжка коштувала дуже дорого й була схожа на дорожню річ або ювелірний виріб.

З того часу минуло багато століть. Згодом був винайдений друкарський верстат, який зробив книжку доступною для всіх. Нині ти можеш передплатити літературні, мистецькі або наукові журнали, придбати книжки з усіх галузей знань у книгарні, прочитати їх у бібліотеці, відшукати в електронному вигляді в Інтернеті.

Ти розгортаєш художній твір — і відбувається диво. Між тобою й автором починає встановлюватися невидимий зв'язок. Про таємничі взаємини завдяки книжці між автором і читачем розповіла у своєму інтерв'ю сучасна українська письменниця Леся Воронина:

«Знаєте, чому я вважаю, що читання книжки ніколи не зникне з нашого життя? Тому що читання — це співтворчість письменника й читача. Адже кожен має власну картину того, що відбувається у книжці: по-своєму уявляє героїв, по-своєму сприймає сюжет, навіть колір неба й захід сонця, описаний у книзі, в уяві кожного неповторний».

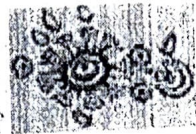
Отже, працюючи над твором, письменник завдяки уяві та фантазії через систему художніх образів формує свій світ. Твоє завдання як читача — його «розшифрувати» і зрозуміти. Щоб ця робота була успішною, ти маєш навчитися вдумливо читати художні твори й відшукувати в них ті важливі підказки, завдяки яким зможеш зрозуміти автора.

1. Прочитай статтю про виникнення писемності й поясни, чому поява перших книжок стала явищем новаторським*.
2. Підготуй повідомлення про те, як створювали рукописні книжки за часів Київської Русі.
3. Поясни, у чому полягає роль книжки в житті людини.

* *Новаторський* — новий, прогресивний у будь-якій сфері діяльності.

Віктор Васнецов.
Нестор Літописець
(фрагмент)

ЗБАГАЧУЙ СВОЄ МОВЛЕННЯ

Зверни увагу! Протягом останніх років лексичне значення слова **книжка** розширилося. Книжку, виготовлену в цифровому вигляді, називають **електронною**.

Озвучену й записану на електронних носіях книжку називають **аудіо-книгою** (звуковою книжкою).

Любитель книг — **книголюб**, **бібліофіл** (з давньогрецької — бібліо — книга, філ — дружба, любов).

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

Обери одну з книжок, що є в тебе вдома (крім підручника). Ознайомся з пам'яткою на с. 236. Разом із батьками довідайся, з яких частин складається книжка. Поясни призначення кожної з них.

ЗАПАМ'ЯТАЙ КРИЛАТІ ВИСЛОВИ ПРО КНИГИ!

Без хліба легше прожити, аніж без книги.

Будеш із книгою дружити — буде легше в світі жити.

Будеш книги читати, будеш усе знати.

Народні прислів'я

Учітєся, читайте,
І чужому научайтєся,
Й свого не цурайтєся.

Тарас Шевченко

Книги — морська глибина:
Хто в них пірне аж до дна,
Той, хоч і труду мав досить,
Дивні перли винісить.

Іван Франко

Життя без книг — це хата без вікна.

Д. Павличко

Від давнини до сучасності